

Rapport:

MØLLA SKRAMMELAN - 2011

- Drivhusets musikkverksted i Biermannsgården april/mai 2011 for 2. og 3. trinn
- valgfritt tilbud i DKS Oslo 2010/11
- arr: Drivhuset, kontaktperson: Jon Halvor Bjørnseth

GJENNOMFØRING:

1. omfang:

Mølla Skrammelan ble gjennomført i **20 skoledager** for ca. **1000 elever og 100 lærere** i tråd med den oppsatte kjøreplanen fra skolesekken. Kun ett tilfelle av forfall er registrert - én av de to gruppene fra Nordtvet skole uteble 27/4 pga skolens interne kommunikasjons problemer i forbindelse med påskeferien. Skoler fra hele Oslo har deltatt: Svarttjern, Bjølsen, Grønerløkka, Ila, Haugen, Høybråten, Kjelsås (2 dager), Rustad, Vahl, Lambertseter, Lilleaker, Ruseløkka, Skjønhaug, Nedre Bekkelaget, Nordvoll, Lutvann (2 dager), Abildsø, Nyskolen og Nordtvet skole (2 dager). Drivhuset har brukt et regneark som planleggingsverktøy og logg for kommunikasjonen med skolene og denne følger vedlagt rapporten - her fremkommer det eksakte tallet **1019 elever og 102 lærere**, men det må tas forbehold om at det er litt sykdomsforfall i enkelte klasser.

Mer dokumentasjon: Mølla Skrammelan på nett

Musikken spilles også i 2011 inn som en CD-plate som klassen tar med tilbake til skolen. I tillegg har Drivhuset i år valgt å legge alle komposisjonene på nett: <http://drivhuset.org> slik at elever og lærere og andre interesserte kan høre eller laste ned musikken. Her ligger også litt kommentarer og

informasjon om prosjektet pluss en link til et fotoalbum med ulike bilder av klassene i aksjon.

Mølla Skrammelan i Biermannsgården for Oslo-skolene 27/4 - 27/5

15/5: Linderud skoles 3. trinn har laget spennig musikk her i dag - sjekk opptakene! Igjellen blir lista med skolens egen musikk blir stadig lenger: Grønerløkka, Ila, Haugen, Høybråten, Kjelsås, Rustad, Vahl, Lambertseter, Lilleaker, Ruseløkka, Skjønhaug, Nedre Bekkelaget, Nordvoll, Lutvann, Abildsø, Nyskolen og Nordtvet, ... og så gleder vi oss til Lutvann, Bjølsen og Svarttjern de siste dagene.

Track	Duration	Download	
1. Linderud 3AC: Vasshølets kvirkeodene	1:24	Download	
2. Linderud 3AC: Musikk steie strøm med drøe	3:21	2 plays	Download
3. Linderud 3AC: Lufta forteller	4:08	2 plays	Download
4. Linderud 3BDC: En Gammel Gitar	0:58	1 plays	Download
5. Linderud 3BDC: 4 bein og en Zumba-knag	2:58	3 plays	Download
6. Linderud 3BDC: Elvass Grønneaktige Rytm	4:42	Download	
7. Grønerløkka 3A+C: Anokracab	1:10	7 plays	Download

Mølla Skrammelan 2011 fra drivhuset

Mølla Skrammelan - hva er det? 2. og 3. trinn fra Oslo-skolene besøker Biermannsgården i april og mai 2011. Her er det dekket opp med gonger og skrammelrommer, lydveiver, patenbasser, syntner og samplere, jafflplater og enda mer. Sammen med to av Drivhusets musikere lager elevene nye komposisjoner som ofte er vore knyttet opp til Sagene historie og fabrikkens lange Akaselia. Betegnelsen "Skrammelan" er et endopill rundt isonessisk Gammel-ordster som for en stor del består av metallinstrumenter. Siden mange av instrumentene er gjort på leppemaloid og kan betegnes som skrammel gir navnet seg selv.

Når skal vår skole på besøk? Spilleplanen for hele perioden ligger på drivhuset.org

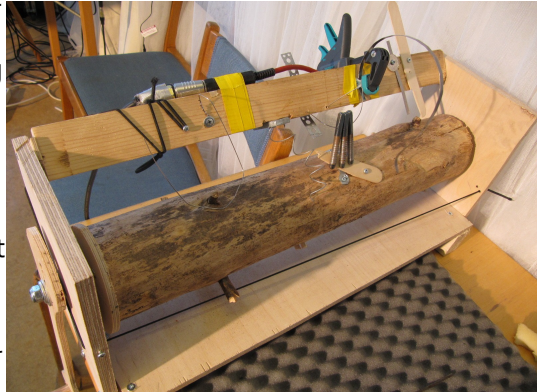
2. Målsetting

Drivhuset arbeider med å spre musikalsk verkstedsarbeid som en modell for kunstnerisk samarbeid mellom skoler og det profesjonelle musikkliv. Når Drivhuset i 2006 flyttet inn i den gamle Biermannsgården på Sagene fikk vi nye muligheter til å holde verksteder i eget hus. MØLLA SKRAMMELAN ble gjennomført første gang våren 2007, pluss våren 2008 og har i 2011-versjonen beholdt samme målsettinger som er å

- a) gi Oslo-skolenes elever og lærere erfaringer med komposisjonsverkstedet etter Drivhusets modell
- b) få bruke Drivhusets spesielle instrumentsamling
- c) fokusere på den lokale forhistorien på Sagene /Mølla, og lage musikk som er inspirert av dette

3 Gjennomføring

Drivhuset team bestod av to musikere fra Drivhusets nettverk. I løpet av perioden var fem musikere engasjert i ulike duo-sammensetninger: **Harald Skullerud, Isak Anderssen, Håkon Mørch Stene og Jon Halvor Bjørnseth og Kim André Vian** (sistnevnte kun 13/5). Stuen i Biermannsgården var rigget til med mange spesielle instrumenter og lydskulpturer fra Drivhusets mange oppfinnerverksteder samt et utvalg av trommer og perkusjonsinstrumenter fra flere land. Ordet "Skrammelan" er et ordspill med [Gamelan](#) som er et indonesisk orkester der mange spiller sammen på metall-instrumenter. I Drivhusets versjon av et slikt orkester bruker vi både skrammel og mer sjeldne lyd-ting som vi har funnet og bygget i løpet av de siste 12 årene. Det er metallperkusjon med kakefat, lampe-føtter og boller, og en avdeling med tre-kasser og kanner, støkkofon og andre tre-instrumenter, tynne blåserør og strenge-instrumenter som kunne spilles både med og uten bue. I noen låter hører man også en viss bruk av en sampler som gjør det mulig å flette inn elevenes egne stemmer på en ny og litt uvant måte. Nytt i 2011 var *Lyd-sveiv-busken* som ble laget i et prosjekt med Høns-Lovisas Hus, Bydel Sagene og elever fra Sagene skole høsten 2009 og som gir klare assosiasjoner til mekaniske oppfinnelser fra industrihistorien.

Verkstedet startet med oppvarming og utprøving av lyder sammen med gruppen. Den første komposisjonen ble som oftest gjort helt uten instrumenter, kun med lyder man lager med stemme, tramp og klapp. Her knyttet vi det an til historien om Akerselva i gamle dager, der vannhjul kunne drive mange slags fabrikker og verksteder. Så snart den første komposisjonen var klar, gjorde vi lydopptak som spor nr. 1 på CD-platen.

Deretter ble instrumentene tatt i bruk, og man fikk en periode der ulike grupper laget ulike avtaler, rytmer og klanger. Dette endte som regel opp i et litt lengre stykke med instrumentalmusikk. Gjerne med en tittel som *Steinkvernas morgengry, Elvas Grønnaktige rytme* eller *Vannets vandring i blippboksen*. Innspillingen ble gjort så snart verket var klart. Til slutt kunne vi som regel rekke ett eller noen ganger to korte verk til inn på CD-platen. Noen ganger tok vi da mere stemmelyder eller talekor inn igjen - kanskje sammen med sampler og enkel elektronikk, eller med alle instrumentene. Når vi da tilslutt kunne overrekke den "nybrente" CD-platen til læreren var alle veldig stolte.

Timeplanen ble slik:

- 09.30 Oppvarming i sirkel – samarbeid, lytting og rytme
- 09.45 vokal-komposisjon basert på lyder fra gamle vannhjul, fabrikker, sagbruk, osv. + innspilling
- 10.10 Instrumental-musikk – ulike instrument-grupper lager materiale i form av rytmer og klanger som så settes sammen i en større planlagt form som alle blir enige om. + innspilling
- 10.50 Finne opp og spille inn et avslutningsverk i fellesskap
- 11.10 Overrekkeelse av Mølla Skrammelan-CD til klassen - slutt

Tilsvarende timeplan ble også brukt for gruppe nr. 2 som startet kl. 11.30 Før og etter verkstedet valgte mange klasser å sitte ute i Biermannsgårdens hage og spise sin mat – været var fint hele perioden med kun én dag med litt regn.

Lærereens rolle – inspirasjon

Det ble på forhånd ikke krevd spesielle forkunnskaper av de lærerne som fulgte gruppene, men vi hadde meldte fra om at vi gjerne ville ha aktive lærere som spilte og sang sammen med elevene. Det viste seg å fungere fint. Ved flere anledninger fikk vi umiddelbar tilbakemelding fra lærerne om at de fikk inspirasjon enten til å lage egne instrumenter, eller til å sette i gang med komponering med enkle midler.

VURDERINGER:

Tilbakemeldinger fra elever og lærere har vært entydig positiv - det bekrefter inntrykket fra tidligere runder - Mølla Skrammelan er gøy! Lærerne understreker også inspirasjon og ideer til musikkundervisning og kreativ bruk av hjemmelagde instrumenter. Det er også noe med opplevelsen av å dra på tur til dette spesielle huset der man jobber seriøst med lyd og musikk som gjør det til en minneverdig dag. Når vi sammenligner med andre mer generelle musikkverksteder vi ellers har så er det lett å se at den historiefortellende rammen vi har med Akerselvas gamle møllehjul etc. gir en forståelig retning på kreativiteten som også fungerer fint. Elevene har opplevd samspill og kreativitet, men har samtidig fått høre og se et annet miljø enn det daglige. Som leder for Drivhuset er det også fint å se en bekreftelse på at alle musikere i vårt nettverk behersker denne formen og klarer å møte elevene på 2. og 3. trinn på en positiv og inspirerende måte. Slagverker Kim André Vian var ny mann på laget i år og han var et inspirerende tilskudd. Modellen har funnet en hensiktsmessig form og det er ikke så lett å tenke på større grep som bør endres til neste års prosjekt. Men på detaljplan holder musikerne hver dag på med utfordringen å fange opp elevenes forslag, finne nye lyder, ord og vendinger i håp om å lage *verdens beste musikk!* I denne prosessen er det viktig å være to musikere sammen som gir hverandre ulike innspill. Vi har gode erfaringer med å stemme instrumenter tilpasset bestemte skalaer, og nå jobber vi med noen flere varianter av stokkofoner som vi ser frem til å prøve ut i 2012.

Kommunikasjonen med skolene og lærerne har i år gått veldig fint - vi avdekket i god tid et par tilfeller der skolen hadde skiftet kulturkontakt pga sykmelding etc., men fikk likevel bekreftelse i god nok tid fra alle gruppene. I vår påminnelse til skolene sendte vi link til Biermannsgårdens kart og veibeskrivelse på nett, og den må ha fungert bra for ingen grupper gikk seg vill.

Kontakten med Den kulturelle skolesekken har gått helt knirkefritt og vi er veldig takknemlige for at hele den første runden med tildeling av plasser ligger hos sekretariatet.

27/5 Mai 2011, Jon Halvor Bjørnseth, Drivhuset